

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmontetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hozva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.

Hirdetési ár:

Ötászfalós petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasáboz petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő, Március 9.

48. szám.

Városunk szabályozása.

Debreczen, márcz. 9.

II.

Az említett csatorna hálózat és utca magasság tervezeteken kívül rendelkezik a város a már említett 1872—74 évi felvételi kataszteri térképpel, melyben az utca szabályozás vonalak veres színrel vannak kitüntetve. Attérve ezen a közszemlére is kitett utca szabályozási tervezetre, láthatjuk, hogy több utca szabályozási vonala sikeresen van megoldva, keresve folyton az utat és módot, hogy a szabályozás nagyobb költséggel ne járjon s lehetőleg a ház tömbök régi állapotukban meghagyassanak. Meglátászik hogy ezen tervezet önhatalmúlag nem is akart oly mérvű szabályozásokat proponálni, melyek több százazrekre menő költséggel járnak s így inkább a megengedhetőnek vélt határok közt kívánt maradni. Mi a magunk részéről az okszerű takarékoságnak szintén barátai vagyunk s ezen követelményt sem feledve figyeltük meg a tervezetet.

Keresve kerestük azonban a tervezetben az igazságsügyi, kereskedelmi, forgalmi, közbiztonsági és szépészeti kívánalmak összhangzatos megoldását, mely alapokon az egész tervezetnek nyugodnia kell s itt őszintén be kell vallanunk, hogy ily minden szempontot alaposan felőléző s a város jövőbeni fokozatos fejlődését célzó nagyobb szabású tervezettel a város ez idejűleg nem rendelkezik.

Részünkről a belső városi ugysisűrű ház csoportok közt újabb ház csoportoknak költséges kisajátításokkal célzott létesítését az összezsufoltágot ellenző hygienia szempontjából is csak föntartással pártolhatjuk s inkább ott helyeseltetjük, hol mélyebben fekvő körül zárt területeken egy széles utca nyitásával a ház tömböknek szabadabb légáram biztosítottatik. — Mégis több helyen oly fontos forgalmi s egyéb közérdekű szempontok léphetnek előtérbe, hogy a város terjeszkedésének háttérbe kell szorulni s szükségesség hogy alkalmas helyeken a szabályozás keretébe új utcák nyitása s ezzel újabb beépítés tervezessék.

Természetesen a város közönségének egy bizonyos magasabb színvonalra helyezkedésétől s áldozatkészségétől a legtöbbet lehet várni, ha meg nem elégedve a szűk határokkal, messze a jövő nemzedékre is kiható nagyobb mérvű város szabályozást kíván keresztül vinni.

Új utcák és terek nyitása, zsák utcák és kereszt utcák átvágása, közterek létesítése nem csak szépészeti szempontból szükséges, de azon kívül, hogy az emelkedő forgalomnak, kereskedelemnek fontos szolgálatot s az egészségi kívánalmakat is kielégítik, egyszersmind új jövedelmi alapot teremt a lakosságnak és városnak sőt még e mellett a lakás viszonyokat is nagy mérvben javítani fogja.

Hogy a városok szabályozásánál mindenütt mily fontos szerepet tulajdonítanak a terek, közterek és új utcák nyitásának, azt láttuk más hazai és külföldi városok szabályozási tervezeteinek tanulmányozásánál. Alkalmunk volt az etéren szerzett tapasztalatokat a magunk által szabályozott városok tervezetbe is bevezetni s elmondhatjuk, hogy a nagyköltsége igénylő kisajátításokat is mindenütt áldozatkészen fogadták.

Oly városoknál, hol egyéb szabályozási követelmények természeti nehézségekbe ütköznek, avagy óriási pénzáldozatokba s

hosszabb időbe kerülnének a szabad terek, közterek, újutca nyitások a közegészségi állapoton is lényeges javulást idéznek elő. Hisz a városok helyesen tervezett utcai hálózatába befoglalt terek és közterek: „a városok fűrdői.” (Klimm műegyetemi tanár szavaival élve.)

Mi a magunk részéről is üdvözölhetjük a Csokonai kör szépészeti szakosztályának indítványát, amidőn egy magasabb nívaura helyezkedve új utcák nyitását, tágas terek és közterek létesítését indítványozza s e célra egy tekintélyes kisajátítási pénzalapot teremteni akar, mert mint előbb láttuk ez által nem csupán a szépészeti, forgalmi s kereskedelmi érdekek lesznek kielégítve, hanem a közegészségi ügyeken is segítve lesz. Segítve lesz a közegészségi állapotokon indirekt uton is mert az új utcák és terek nyitásával a csatornázás kérdésével is foglalkozni kell, mi általa szomszédos csatorna hálózat is helyesebb összeköttetést s jobb levelezést fog nyerni s a régi időben sok helyen rosszul épített csatornák ugy esékükben mint alakjukban megváltoztatni fognak s végre a mellék utcák is csatornákkal láttnak el.

A költségektől pedig nem kell megijedni, mert az ezen szabályozásokhoz látszólag kívántató nagy költség lényegesen lepadni fog az által, ha a szabályozás folyrán a város saját felszabadult szabad területeit csereképen a kisajátítási eljárásánál mérlegbe veti, vagy a kisajátított pusztá területeket beépítés céljából a lakosoknak eladja. — Megvagyogyózdva, hogy számos helyen a lakosok utcanyitását céljából szabad területeik egy részét a városnak ingyen is át fogják engedni.

A város szabályozásnak valódi magaslátára a onban csak ugy helyezkedhetünk, ha az összes szabályozási tényezőkkel számolunk. Könnyen érthető, hogy egy ily mérvű s minden kívánalmat felőléző szabályozást csak is egy összhangzatos előre átgondolt bötápasztalatokon nyugvó terv alapján, a kellő sorrendben lehet végrehajtani.

Ezen sokszoros érdekeket szolgáló szabályozás kerestül viteléhez nem elegendő csupán a Csokonai kör szépészeti szakosztályának lelkesen kibontott zászlója s az általunk vázolt javaslatok is irott malasztok maradnak, — ha segítségül nem jönnek s az eszméhez nem csatlakoznak a város többi fontos érdekeit, a közegészségi és kereskedelmi érdekeit képviselő egyéniségek. Óhajtandó volna tehát, ha a közegészségügy legilletékesbb őrei az orvosok s a kereskedelmi és forgalmi érdekeket tudó legjobban ösmérő kereskedők is a szabályozás jelen mozgalmához csatlakoznának s együttes akarattal a szabályozás jelenben könnyen tlérhető s a jövőre gondoskodó céljainak elérésére mielőbb egy közös viszonyban öomörülnének

Rösszler Richárd
mérnök.

Országgyűlés.

Budapest Márcz. 7.

A képviselőház mai ülésén gróf Szapáry miniszterelnök betérjlesztette a törvényjavaslatot a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékbe (hosszas élénk éljenzés jobbfelől, mozgás a szélsőbalon) s kérte a javaslatnak közigazgatási bizottsághoz való utasítását.

Holló pótlólag indítványozta, hogy küldessék meg a javaslat a törvényhatóságoknak és utasítások a bizottság hogy azt május 1-ig ne tárgyalja Csánády és Kun pártolják ezt, a miniszterelnök ellenzi az indítványt, Hefli megjegyzi, hogy bár

pártja eddig nem határozott obstructív, ha kormány a politikai idomosságnak e követelményt sem teszi, a párt minden rendelkezésére álló eszközzel törekedni fog hogy a javaslat törvényne váljék.

Asboth ellenzi, Párczel és Domahidy támogatják az indítványt.

Végül az indítványt nagy többséggel, köztük mérsékelt ellenzékkel is, elvetették.

Közügylések.

Debreczen márcz. 8.

Az „Első debreczeni takarékpénztár” közgyűlése.

Az eddig „Debreczeni takarékpénztár” nevet viselő legregibb helybeli pénzügyintézetünk mai közgyűlésén elhatározta, hogy f. évi, április hónap elejétől kezdve jövőre *ezig* nevébe tölveszi az „Első” jelzést s az alap-szabályt ily értelemben módosítja. — Ezért használtuk mi már tudósításunk címében az „Első debreczeni takarékpénztár” elnevezést.

A mai közgyűlés határozata közül főképen azt akarjuk kiemelni, a melylyel a társaság 5000 frt. alapítványt tesz a kereskedelmi akadémiára építésére. — Az igazgatóság külön indítványa, a mely egyhangulag elfogadtatott, megokoltatik először azon szoros viszonyról, a mely a pénzügyintézet és a kereskedelmi társulat, általában a kereskedő osztály között létezik; másodszor azzal hogy ezen alapítvány az intézetnek 5 év múlva elkövetkező 50 éves jubileuma emlékére tétetik s harmadszor azzal, hogy a társaságnak joga lesz a kereskedelmi akadémián — öt tandíjmentes helyre tanulókat ajánlani. Ezen adomány méltó ezen pénzügyintézetünk tekintélyezésére.

A közgyűlés lefolyásáról adjuk a következő tudósítást.

Az előki székelt Szepessy Antal vezérigazgató foglalta el, a ki konstataálta a közgyűlés határozat képességét. — Jelen volt 39 részvényes, 412 részvényvel 369 szavazatra jogosítva. A jegyzőkönyv vezetésére Komlóssy Arthur jogtalanos, hitelesítésére Tóth Ferenc és Ormódi Lajos, a szavazat szédre Lengyel Imre, Tóth Béla építész és Vecsey Zoltán kérétek fel.

Az igazgatósági jelentés szerint,

I. A múlt üzlet év a pénzügyi viszonyok hullámása folytán eseményekben gazdag volt. — A takarékpénztár azonban alig érezte meg a változó események hatását; az első félévben pénzügyi helyzetét mindenkor előnyösen tudta elhelyezni, az év második felében beállott pénzügyi helyzetnek is mindig megtudott felelni. — Elkerülte a megrágtatott visszleszámitolás igénybevétele s nem emelte a kamatlatat egyetlenegy üzletágnál sem; holott az osztrák-magyarbank 1/2 — 1 söt 1 1/2 százalékkal emelte azt időnként. — Ez fokozta a bizalmat az intézet iránt. — Az óvatossá és tapintatos üzletvezetés tett elérhetővé olyan tisztességes nyereséget, mely semmiben sem áll hátrább az előző évekénél. — Az igazgatóságból a múlt évi ápril havában Varga Ferenc nagy építkezési vállalatot folytán felszaporodott teendői miatt önként kilépett.

II. Az egyes üzletágak forgalmáról s azoknál előfordult változásokról tájékozást nyújtanak az alábbi adatok.

Pénztár forgalom. Bevétel 10878023 74 frt, kiadás 10810433 05 forint. Péoztári maradvány 67585 69 frt. **B e t é t e k.** Előrehozott 1889. decz 31-én 4740502 05 frt, új betét és tökéltetés 3,008757 33 frt. 1890-ben kivételt 2467103 98 frt. 1890. évi állomány **5.282155 40 frt**; a szaporodás 541653 35 kr. **V a l t ó k á l l o m á n y a:** 1889-ről 4314 db. 2167775 23 frt, 1890-ben leszámitoltatott 15709 db. 6726563 79 forint, együtt 20023 darab, 8,894339 02 frt értékben. — Az 1890. évi visszafizetések s kétesek közé átírás után a decz. 31-iki állomány 4690 db. 2478868 84 frt értékben, melynek 2/3-ad része jelzáloggal van biztosítva; 1/2-ed része szemlélyes hitelre adatott. — A k é z i z á l o g k ö l e s ö n ö k állomány 1890. végén 262 db. 39929 50 frt. értékben. — Növekedett 1005 50 frt értékkel. **J e l z á l o g k ö l e s ö n ö k** állása 1321 db. kötvényen 833962 24 frt. Növekedés 110 darab 33432 74 frt értékkel.

Az előnyös törlesztési kölcson üzlet, mely 1889 végén vétetett fel a működés körébe, nagy reményekre jogosított.

Mind többben veszik igénybe. — Az ingatlanokba fektetett tőkék is emelkedtek, főként egy 7 1/2 nyilas tőkeföld megvételével. — A folyó számlákra a hitel emelkedése 200000 frtot tesz. Az értékpapírok állománya az év végén megindult nagy pezsereslet folytán szükségessé vált eladásra által 116795 frttal esőkent. Az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka az értékpapírok névértéke 25%-át meghaladva, e tartalékból 33680 frt 42 kr. átírtott a rendes tartalék számlájára, miáltal ez 90000 frtra emelkedett.

III. Javasolja az igazgatóság, hogy a debreczeni kereskedelmi akadémiára építésére 5000 frt. alapítvány tétessék.

IV. A betérjlesztet számadások szerint az 1890 évi üzleti nyereség az előző évről előre hozott 3590 46 frttal együtt 72006 frt. A mellékelt kimutatások szerint nyers bevétel volt 340418 36 frt; kamatokból 252726 29 frt. értékpapírok jövedelméből 52161 frt. folyt be. — A kiadások a 72006 frt. nyereséggel együtt 340418 36 frtot tesznek. Ebben legnagyobb öszszeggel 217645 41 frttal a betétkamat és azután a nyereségen kívül 217645 56 frttal a betétkamat adó s-repel.

A mérlegben a vagyón 6040629 92 frt. Legnagyobb tételek: házak értéke — 452526, leszámitolt váltók 2478868, jelzálog kölcsönök 833962, értékpapírok árfolyam szerinti értéke 1062620, folyó száma adók 639231, elhelyezések 275730 frt. A teher 6040629 92 frt. Ebből részvénytöke 240000, tartaléktöke 9000, nyugdíj alap 43500, értékpapírok árkülönbözeti tartaléka 265195, betétek 4282155 frt.

V. A 72006 frt. nyereség felosztására nézve javasoltatik a törvény és alapszabályok rendelkezése szemmel tartásával:

Tartaléktöke növelésére	10000 frt
Nyugdíj töke	1500 "
Igazgatóság jutalékára	4104 " 90 kr.
Tiszviselők	1368 " 30 "
Osztalékul a 600 db. részvény után 80 frtjával	48000 "
Adakozásokra és a kereskedelmi akadémiára 5000 frtos építési alapítvány első részletére	2100 "
Házak tartalék alapjára	3500 "
Előre vitelre	1432 " 80 "

VI. pont alatt egyenként megnevezetnek azon kulturális, emberbaráti és egyházi intézetek, melyek között az 1100 frt felosztatik.

VII. pont alatt az alapszabályok két rendbeli módosítása van javasolva.

VIII. pont alatt jelentést tesz az igazgatóság az Auer féle telken omeit két emeletes bérház és új üzlethelyiség építésének előhaladásáról.

IX. pont alatt az igazgatóság leteszi a mandátumát.

A felügyelő bizottság az igazgatóság jelentését minden egyes pontjában elfogadásra ajánlja s miután a szármadásokat, leltárakat és mérleget teljesen rendben lévőnek találta, a felmentvény megadását kérte.

A jelentés pontonként vétetett tárgyalás alá.

Tóth Béla építész arra nézve kér felvilágosítást, mi módon növekedett a tartaléktöke 90000 frtra. holott ezölt 2 évvel az csak 45000 frt volt és két év alatt mintegy 43000 frt iratot hozá a nyereségből és az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka feleslegéből.

Szepessy Antal vezérigazgató felvilágosítást adja, hogy az elévült betétek is a törvény értelmében a tartaléktökéhez csatoltattak.

A kereskedelmi akadémiára építésére javasolt 5000 frt alapítványt, mely lehetőleg 5 év alatt lesz kifizetendő, Tóth Ferenc és dr. Medve Kálmán felzsoláálása után egyhangulag megszavazza a közgyűlés.

Epen így elfogadtattak az igazgatóság egyéb javaslatai és a jelentés öröndetes tudomásul szolgált, a felmentvény megadatott.

Kosorus Lajos nagylismeréssel emlékezik meg Szepessy Antal vezérigazgató, az igazgatóság és felügyelőség érdemeiről, különösen azon humánus eljárásról, melyet a hitelt kereső közönség érdekében tanusított az által, hogy a kamatokat nem emelte. — Dícsérőleg hozza fel, hogy az intézett jogtanácsosa Komlóssy Arthur a 100 frtnál kisbb kölcsönöknél nem szokott irás díjzt számítani. Indítványára a közgyűlés és jegyzőkönyvileg fejzte ki köszönetét és elismerését.

Az alapszabályok 3. § a akkört módosított, hogy az intézet „Első debreczeni,

takarékpenztár" nevet vegyen föl. Az 55. §. második kikezdése pedig következő módosítást nyerte: A váltók vizsgálata a vezér illetve aligazgató, a napos igazgató és az igazgató-ság tagjai közül egynek mint váltó vizsgálónak közbejöttével történik.

Végül a kilépő igazgatósági tagok újból megválasztottak névszerint Szepessy Antal, Béressy Sámuel, Komlóssy Arthur, Nemes Kálmán, Dr. Rotschnek V. Emil, Szabó Kálmán, Telegdy László, Tóbi István, Zádor Lajos és a lemondott Varga Ferenc helyére Novelty Ede.

II.

Presbyteri közgyűlés.

Az év. ref. egyház presbyteriuma mai közgyűlésén Némethy Lajos és Szilágyi Imre főnökök elnököltek. Számos kisebb-nagyobb jelentőségi ügy intéztetett el. A gazdasági szabizottság az 1889. évi egyházi számadások megvizsgálásáról jelentett. — A jelentés tudomásul szolgált. Megállapították az 1891. évi költségelérőnyezet; intézkedtek a közeljövő elhunyt Miskolczy János és Herczeg Jánosné tanítók helyének ideiglenes betöltéséről.

A kertészet és gyümölcsös tenyésztés emelése érdekében az iskolaszék javaslata, illetőleg Somogyi Pálnak ezt módosító indítványa értelmében a presbyterium megkeresi a városi tanácsot, hogy a f a i s k o l á k számára vagy a még 1887-ben kijelölt területeket vagy pedig a város közelében lévő bérházak közül az alkalmassá találtakat engedje át, a korábban kifejezett tulajdonosok mellőzésével s az e tárgyban leendő tanácskozás végett az iskola ügyek tárgyalására hivatott vegyes-bizottság melőbb össze-hívassék.

A c z e g l é d u t e z a i t e m p l o m orgonájára kőzadakozásból gyűlt adományok összege, amely a múlt év végén 3957 forintot szaporított, nem lévén elegendő egy stilszerű, kellő nagyságú orgona építésére, a gazdasági bizottság szótöbbséggel azt a javaslatot tette, hogy az orgonázás díja temetésekül 2 frtról 10 frtra emeltesse s az évente így várható 760 frt. jövedelem többlet terhére a hiányzó 4000 frt. költsön vétessék valamelyik egyházi kezelés alatt álló pénztárból. — Az orgonázás díjának fűtelését dr. Medve Kálmán védelmezte azzal a helyes érveléssel, hogy inkább orgonára költsenek a gyászoló felek 10 frtot, mint bécsi és külföldi cizra papir és hiru érzékszórakra sokszorosan tizet, a melyekkel való fényezés már igazán veszedelmes tulzássá kezd fajulni. J o ó I s t v á n ellene nyilatkozott; inkább újra a gyülekezet áldozatkészségének önkéntes megadóztatását kívánja igénybe vétetni, sem minthogy olyan látszata legyen a határozatnak, hogy ezután csak a gazdagok temetkezhetnek orgona szóval.

A közgyűlés a gazdasági bizottság kisebbségének külön véleményét fogadta el, mely szerint Dicsőfi József felhívatik, hogy saját legjobb belátása szerint új társadalmi mozgalmat indítson meg az építés hiányzó költségeinek beszerzésére érdekében.

Végül a c z e g l é d u t e m p l o m p a r o c h i á j a n a k építése került tárgyalás alá — Némethy Sándor és úv. Tóth Mihály által cserében felajánlott házak a tulajdonosok föltételek miatt elfogadhatatlanok lévén, a gazd. bizottság azt javasolta az egyház nap-utcai Mézes-Komáromi féle telkén Szathmári Péter tervet szerint 8000 frt költséggel új lelkész-lak építtessék. — Dicsőfi József felszólalt, hogy ő szívesen vár, ne hamarkodják el ezt a fontos ügyet. A helyet nem tartja alkalmasnak. A közgyűlés e kérdés föltétl ezáltal csakugyan nem kívánt érdemlegesen határozni.

III.

A daleylet közgyűlése.

A „Debreceeni daleylet" délután 3 órakor tartotta évi tisztújító közgyűlést. — A tagok szokatlanul nagy számmal jelentek meg. — A közgyűlést Márk Endre elnök vezette, ki a jegyzőkönyv hitelesítésére Zimmernmann Gyula és Stáhl Géza tagokat kérte föl.

A felolvasott évi jelentés a daleylet fokozatos virágzásáról ad öröndetes adatokat. Abból ezuttal csak annyit említett meg, hogy az egylet ez időszerint 384 pártoló és 46 működő tagot számlál. A jelentést, melyet holnap egész terjedelmében közölünk, a gyűlés elfogadta; az első debreczeni takarékpénztárnak és úv. Komlóssy Imréné szül. Thurzó Róza úrnőnek adományaiért, valamint Domokos Kálmán gazd. tanítészeti igazgatónak, mivel az intézet egy tantermét ingyen fűtésel, világitással szives volt a gyakorló órákra átengedni, jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki.

A pénztári jelentés a múlt évről 1499 frt 18 krt bevételről, 988 frt 7 kr. kiadásról, így 511 frt 11 kr. pénztári maradványról ad számot. A vagyon-állás a folyó pénztárnál 388 frt 20 kr. alapítványokban 1250 frt tartalékoké 237 frt 86 kr. zászlóalap (melyet úv. Komlóssy Imréné úrnő létesített) 25 frt, összesen 1901 frt 6 kr. A sikeres működésért Bárdo G é z a pénztárnoknak a felmentvény megadásán kívül köszönetet mondtak.

A népkerti nyári tánczólo csarnok építésére a régi időkben elköltött alapítványi tőkék pótlására ezuttal is felhasználják a múlt évi tisztújítástól 10% -át. Pénztári vizsgálóluk ismételtén Pápay János és Szilágyi Imre választottak meg.

A folyó évi költségvetés 1508 frt 20 kr. bevétellel, 1007 frt. kiadással megállapított.

Harmath Gergely alelnöknek a választmány által támogatott azon indítványa, hogy a pártoló tagok aláírása az egylet fennállásáig, illetve az aláírók haláláig legyen kötelező, ugy azonban, hogy a ki akarja, előleges írásbeli nyilatkozat után bármelyik évben kiléphet, — helyeseltették. — Ehez képest az alapszabályok módosítása válván szükséges, s egyéb módosítások is kívánatosak lévén: ezek iránt való javaslattétellel a választmány megbízatik.

Ezek után Márk Endre a maga és tisztársai nevében a mandátumot visszabocsátotta a közgyűlés rendelkezése alá; önmagát illetőleg kérve-kérve a közgyűlést, hogy a választmánál öt teljesen mellőzzék.

A tisztújítás L e n g y e l I m r e disznók vezetésével eljett meg. Miután Harmath Gergely, Nagy Zsigmond tanárok indítvány folytán Márk Endrénak és a választmánynak múlt évi eredménydus működéséért köszönetet fejezte ki az egylet Dávid Mihály és Tóth Károly ajánlatára egyhangulag, lelkes közfelkiáltással elnöké újból Márk Endre, továbbá alelnöké Harmath Gergely, jegyzőké Krasznai Ferenc és Péter Gábor, pénztárnokké Bárdo Géza, gazdává Patay György, zászlótartóké Bárdo és Pápay János választottak meg. — Titkos szavazással pedig 12 tagu választmány alakították.

IV.

Az ügyvédi kamara értekezlete.

A debreczeni ügyvédi kamara délelőtt rövid ülésen foglalkozott a bírósági és szakszervezet módosításáról szóló törvényjavaslattal, a melyet a képviselőház igazságügyi bizottsága is épen tegnap kezelt tárgyalni Kőrösi Sándor elnöke alatt. — A kamara értekezlete nem kívánta, mintegy előkészületlenül belebocsátkozni a javaslat tárgyalásába és annak véleményvnyel ellátásába, a mely vélemény felfog küldetni az igazságügyminiszterhez, a ki az igazságügyi bizottság előtt is kijelentette, hogy minden indítványt, bármely oldalról jön, készséggel megfontolás alá fog venni. — Részletes tárgyalás helyett az értekezőt újból megalakította a kamara debreczeni állandó választmányát, a mely első alakulását még a hetvenes években nyerte, de azóta alig adott valami életjelt magáról, s az állandó választmányt, melynek elnökéül dr. Kola Jánost, ad hoc előadól pedig dr. Bakonyi Samut választották meg, fölkérték a törvényjavaslatra vonatkozólag vélemény ki-dolgozásárára.

Az értekezőt bezárása után a jelenvotak elhatározták, hogy az elnökségnek, a mely a múlt évben gazdag lakomat rendezett a kamarai tagok számára, ezt a jövő szombaton revancheirozni fogják.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Nagy sétahanverseny vasárnap és ünneppapokon d. u. 4 órakor a „Margit fűrdő" nagytermében.

Muzem a kollegiumban nyitva van vasárnaponként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

Márc. 12. A debreczeni pinczerek betegápoló és segélyező egyletének táncvigalma a „Margit" fűrdő helyiségében.

Márc. 13. Katonai lövésár.

Márc. 14. A debreczeni gazdasági egylet tisztújító közgyűlése.

Márc. 15. Iparégyesületi takarékos és hitelintézet közgyűlése.

Márc. 15. A sajtó-szabadság ünnepe.

Márc. 15. Az 1848/46-iki honvédek bálja.

Márc. 15. Csikótelepbe beiratkozás meghosszabított ideje lejár.

Márc. 19. Jogászok táncestélye a „Bika"-ban.

Márc. 22. Debreczeni helyi vasút közgyűlése.

Márc. 22. Tiszviselők egyesületének közgyűlése.

Márc. 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hangverseny a színházban.

Márc. 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

Márc. 30. Honvédség közgyűlése.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.

— Gróf Zichy Géza jubileumára nagyban folynak az előkészületek. Az egyes bizottságok serényen dolgoznak. Holnap kedden d. u. 5 órakor a városháza nagy tanácstermében a matinéé és a színházi hangverseny rendező bizottság tart gyűlést, melyre a tagok ez után is meghívotnak. — Az előadandó zenedarabok betanítása már serényen folyik. A női kar tagjait betanítását Zivuskáné és Mandokiné úrnők voltak szivesek elvállalni. Előbbi az ált szólamokat tanítja a zenében kedden, csütörtökön és szombaton d. e. 10 órakor, — Utóbbi a szopran szólamokat, hétfőn, kedden csütörtökön, és pénteken d. u. 3 órakor.

— Jogászok táncestélye. A jogászoknak e hó 19-én, csütörtökön, a „Bika" szálloda dísztermében tartandó táncestélyére a belépti jegyek már kaphatók Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos és Beke László főtéri üzleteikben, valamint a páholy jegyek is kivalthatók. A táncestély iránt, mely a hosszú bójtben egyedül elite-mulatság lesz, már oly nagy az érdeklődés, hogy az minden bizonnyal a leg-sikerültebb mulatságok közé fog számíttatni. Sokan készülnek ez alkalomra bejönni a vi-

dékről is, hogy a fényes és kitünő mulatságon részt vegyenek s jelenlétükkel a táncestély sikerét emeljék.

— A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírre tétetik, hogy dr. Harstein Lajos, dr. Kun Mihály és dr. Székely Miklós ügyvédek — Debreczen székhelyvel — a kamara lajstromába folytatólag fölvetettek.

— Sorozás a vármegyében. A sorozás megválasztása ma kezdődött meg Balmaz-Ujvárosban. Polgári elnök a sorozásnál Rásó Gyula alispán, polgári orvos Varga Géza a tisztifőorvos, kik a tegnapi nap oda ki is utaztak.

— Hitbuzgóság. Főemelő jelenetnek volt színhelye tegnap a consisterialis palota gyűléstermében. Beke Mihály ur ugyanis a presbiteriumi közgyűlésen egy nem gazdag, beteges, éltes asszonynak, úv. Somossy Lászlóné szül. Kovács Mária-nak két reudbeli kágyes adományát tette le készpénzben a tanácskozás asztalára. A derék nő 50 frtot adott a c z e g é d u t z a i t e m p l o m orgona építésére, 20 frtot az árvagyermek ruházására. Ugyancsak ő másik 20 frtot adományozott az isptályi szegények temetkezési alapjára. A presbiterium hálás köszönettel fogadta a nemes szíveken ezen bármis jótékonyag t.

— A h.-bűszörményi dalkör szombaton f. hó 7-én a volt megyeház nagytermében igen sikerült hangversenyt rendezett, melyen több debreczeni és h.-bűszörményi műkedvelő is részt vett. A műsor egyes számai a nagyszámú és intelligens közönségül nagy tetszésre találtak és a fiatal daleylet előmenetéről és életrevalóságáról tanuskodtak. A hangverseny sikere leginkább a dalkör derék karnagyának Beke Lászlónak és annak elnökének Galánffy Lajos urának köszönhető.

— Az új közkórház építésére vonatkozó árlejtési hirdetmény szövegét a tanács mai ülésen állapította meg s az e héten közhírre tétetik. — Az építési költségek 263392 frtra vannak számítva. — Ezen kívül van még 23—24000 frt. értékű belső felszerelési munkát, a melyre az árlejtést csak később az építkezés előhaladással fogják kihirdetni. A zártajánlatok az ajánlati ő szeg 5% -tollajával apr. 14-ig adandók be a polgármesteri hivatalnál. — Az összes épületek öszre fedél alá hozandók.

— A jog-és pénzügyi bizottság többsége szombaton tartott ülésében a tanács, illetve a közgyűlés elé terjesztendő azon javaslatban állapított meg, hogy a város csak 4000 frttal járuljon a kereskedelmi akadémia építéséhez, ambar a kereskedő társulat az e célra már korábban megszavazott s ez időszerint 53000 frtot tévő egész összegét kérelmezi. — Hisz-szik, hogy a közgyűlés magasabb szempontból fogja megbírálni, mit nyér Debreczen város a kereskedelmi akadémia palotájával.

— Alaptalan híresztelés Wekerle miniszteréről. A „Bud. Cor." írja: Néhány vidéki ellenzéki lap Wekerle pénzügyminiszteréről különféle változatokban azt a irt merészül terjeszteti, hogy Móricz Pál volt képviselő csődjénél 100,000 frttal érdekelve van. E hírek alaptalan kóhalmányok, melyek önmagukat itélik el. Wekerle pénzügyminiszter Móricz Pállal soha semmiféle pénzbeli vagy anyagi összeköttetésben nem állott. A rágalmozó híresztelésnek ezen, a magyar sajtóban eddig nem tapasztalt módját nem is tudjuk elég erősen megbélyegezni.

— A ki macskákat szált. Az iromba szinü, jól tartott macskák most nagy keresletnek örvendenek. Egy varga utcai ur ugyanis öszveszározza az ilyen macskákat és elküldi Olaszországba. — Körülbelül másfél-százat már elszállított a cizitromok és narancsok hazájába.

— Halálózas. Schwarz Márton IV. gymn. tanuló fia József tegnap elhunyt, hosszas szenvedés után 15 éves korában. Temetése holnap d. e. 10 órakor lesz a csapó-utczai 359. sz. háztól.

— A Polgári köről a „D. Hirlap"-ban szombaton a közönség köréből egy névtelen azt a hírt terjesztette, hogy a kör felbomlás felé közeledik. — A tegnap mult egy hete tartott közgyűlés pedig ennek épen az ellenkezőjét bizonyítja. — Hiszen a mult évben indult öröndetes gyarapodásnak a Polgári kör s ez idő szerint annyi tagja van, a mennyit már hosszú évek óta nem számlált s a tagok meg folyton szaporodnak. — A kör tehát egyáltalában nem akarja, hogy a tervezett „városi e-ylet" az ő romjain épüljön fel. A kör választmánnya szombati ülésében elhatározta, hogy a közgyűlésen kifejezett óhajnak megfelelőleg taggyűjtő aláírási iverket bocsát ki. A multkor társas vacsora 22 frt. 50 kr. tiszta jövedelmét a könyvtár gyarapítására fordítja. D o b r a y I s t v á n és S z i l á g y i I m r e urak a könyvtár nevelésére 5 frtot adományoztak. — Erős a remény, hogy ezen kellemes szórakozást nyújtó, a politikáást mellőző egylet tagjai a gyűjtő iver kibocsátása után még jobban meg fognak szaporodni.

— Halálózas. Vágó Károly és gyermekei Erzsike és Károly, ugy a maga, gyermekei, valamint a szülők, testvérek és az öszses rokonok nevében, mely fájdalom lesújtó érzetével tudatja szeretett felesége, áldott emlékének jó anyja V á g ó K á r o l y n é szül. Biró Rózának folyó hó 8-án, délután 4 órakor, életének 31-ik, boldog házassága 9-ik évében, hosszú szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 10-én kedden délután négy órakor fognak, Nagy-csapó-utczai 277-ik számú háztól, az év. ref. c z e g l é d u t z a i t e m p l o m b a n tartandó rövid szertartás után, a c z e g l é d u t z a i s i r k e r t b e ö r ö k n y u g a l o m r a t e t e t n i . M e l y v é g t i z t e s s é g .

tételre rokonainkat, ösmerőseinket s általában a bánatunkban osztagozókat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. mártius hó 8-án. Béke lengjen a korán elköltözött drága hamvak felett! A temetést Dankó M. temetkint. rendezi.

— Költöző intézetek. A „Phönix" biztositó társaság főigynöksége a „Hungária" palotából, melynek egész első és második emeletét a vasuti üzletvezetőség számára bérelték ki, május 1-jén az első debreczeni takarékpénztár c z e g l é d u t z a i u j b é r h á z a n a k második emeletére költözik. A takarékpénztár régi 45 éves szállásáról augusztusban szintén ezen épületbe teszi át üzlethelyiségét, melynek számára az első emeleten az utcai és az udvari szárnyépületet rendezik be.

— Bucsú öt évi fáradságos működés után t. hó 10-én Kedden bucsuzom el a jó debreczeni közönségtől. Elmaradhatlan kötelességemnek ösmerem, hogy ez alkalomból szívem mélyéből megköszönjem a közönség azon nagyrabecsült pártfogását, melylyel szerény munkálkodásomat kitüntette. — Nagyon érzem, hogy a bekövetkezett eseményeket a mostoha viszonyok hozták létre s abban e páratlanul jóakaró, élénk, pártfogoló közönségnek s-mmi része sem lehetett s én a mig élek, sohasem felejtetem el a Debreczenben töltött kedves éveket. Helyzetem innen távozásra int és én kezembe veszem ismét a vándor botot. Megyek más otthon keresni, Jobbat, ösztönzöbbit, sohasem fogok találni. Fogadja a m. t. közönség forró, hálás, igaz szívből fakadó köszönetemet. Debreczen, 1891. Márczius 9. Valentin Lajos, a debr. színház volt szinigazgatója.

— Eredménytelen felirat. — Debreczet város közigazgatási bizottsága, mihelyt értesül a kereskedelemügyi miniszter azon intézkedéséről, a melylyel az országot a közüti felügyélő kerületek tekintetében újonnan osztotta fel s a megnagyobbított VI. kerület székhelyül Debreczen helyett Váradot jelölte ki: azonnal alaposan megokolt kérvényt intézett Baross Gáborhoz, hogy továbbra is hagyja meg Debreczen székhelyét, mint a honnan Szatmár, Szabolcs, Hajdu, Szilágy, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyék közüjaira jobban lehet felügyelni mint Váradról, az aradi, békésmegyei utakra nézve pedig egyre megy akár Váradról, akár Debreczenből ügyelnek fel rájuk. A miniszter azonban leírtott, hogy a felügyelőség székhelyül Debreczen az államti közszolgálat érdekében nem hagyhatja meg. — Ebbe belékel nyugodnunk. — Tény, hogy Biharban, Arabban sokkal több kiépített ut van, mint errefelé, az egészen sik vármegyékben.

— Hymen. Szabó Kálmán gyógyszerész eljegyzte Marialaky Piroksa kisasszonyt, úv. Marialaky Mihályné leányát.

— Előleges jelentés a bibliai és keleti képek bemutatásáról. Budapesti skót lelkész Moody András ur írja, hogy a fővárosban nagy tetszésben részesült bibliai képeket a vidéken is szándékozzan bemutatni, legelőször Debreczenben kívánja azt tenni f. évi márczius 14-én este 7 órakor a skót missió alap javára, mely ember-szervezeti művekkel áll kapcsolatban. F. t. püspök ur a kollegium dísztermét hajlandó e célra átengedni. A búvészlámpa világa mellett 64 kép lesz egymásután látható; a nevezetesebbek: Kairó, Jeruzsálem, Geosemáné kertje, „Absolon és Szent Jakab sirja, Betlehem, Ráchel sirja, Názáret, Konstantinápoly, Athen, Nápoly és a Vezuz, Pompéji romjai, Róma stb. Felkérjük az érdeklődők figyelmét. B. F.

— Symphonial-hangversenyt tartott tegnap vasárnap d. u. Czepek Péter a 39. gyalogezred zenekarának derék karmestere, a katonai karmesteri övezgy és árva alap javára, mely igen sikerültekn mondható. Köszönettel tartozunk Czepek urnak, ki a Margit fűrdőben vasárnaponként tartott sétahanversenyek által egészen meghódította a nagyközönséget, hogy legalább egyszer egy évben nagyobb szabású classiku-zeneművek előadása által a classiku irány mivélésének is utat nyit és tekintetbe véve egy katonai zenekarban létező csekély művészi anyagot, teljes ösmerésünket kell kifejezünk az elért eredmény felett. A műsor első száma volt Beethoven híres 5-ik symphonijája, mely szép praecizitással és lendülettel volt előadva. Még sikerültebb volt a második rész (Adagio) mely gyönyörű dal-lamos részeivel a laikusnak is valódi élvezetet nyújt, melynek gyönyörű hangszerelése szépen kidomborodott. — A harmadik rész (Allegro) is polyphon motívumaival szépen érvényre jutott, az a hatalmas záradékok után a közönség zajos tapsok által mutatta ki tetszését. A hangverseny II. száma Wagner Richard „Götterdämmerung"-jából még fokozta a kültői hangulatot, de a többnyire pianissimóban mozgó harmoniákban kissé zavatólag hatott a fa és a rézhangszerek nem egészen egyforma a hangolása; mi természetesen ösökkentette a hatást. — A harmadik száma Rubinstein „Spanyol táncok" című szerzeménye egy gyönyű grazió apróság, mely az előbbi két kissé fásasztó szám nagyon jól esett s egészen felvillanyozta a közönséget, ugy hogy ezt a számot ismételni kellett. A hangverseny utolsó számát Dvorák egy nyitánya volt mely eredeti szlavmatívumival és hatalmas fináléjával érdekes szerzemény. Az egész előadásról csak ösmerőleg nyilatkozhatunk és avval jutalmazzuk Czepek Péter ur díszretre méltó buzgalmat és fáradságát.

— Több közleményünk tárgyalalmaz miatt a holnapi számra maradt.

tak az í
a negy
lebontá
kereske
Szikszay
—
A debre
leguagy
la/kozik
annak t
hogy a t
szükség
ritása, s
fűszerele
versenyk
sokáig f
javadalm
állami t
ezeknél
meglévő
újabb jö
vagyoni
ból köz
törék ü
érteke 1
1887-ben
czadfél
2635540
az emelt
1883-ban
torzás
1887-ben
396357 f
négy év
valami
podásban
a melyek
melyekne
zása, g
49442 fr
tündij al
széti al
tízeti ig
Kivánato
ség fok
felé fo d
volt: L
kórházi
nyuzdij
369464,
táptízé
kiegészít
kollegiu
nyoztato
f-dzet
1890/91
frt, fede
20559 fo
beszámít
a szükség
80843 frt
anyagi
azt a
hogy a
takarékpé
gyeszerd
sokkal
pedig a
az egyhá
amaz áll
a számad
2—3 évi
— Indít
az erdél
földhiteli

...inket s általában szomorodott szívvel. 1891. mártius hó elköltözött drága Dankó M. temetk...

A „Phönix” bizto... a „Hungária” első és második ezetősége számára az első debreczeni az új bérházának... A takarékpénztár gazdaságban szintén helyiséget, melyet az utcai és... ezek be... edős működésében bucsuzom... tól. Elmaradhatlan nagy az alkalom... zónjára a közö... zónjáját, melylyel... tntette. — Na... tkezett esemény... zták létre s abban... pártfogó közö... tette s én a míg... a Debreczenben... ztem innen távo... ztem ismét a vá... ztem keresni. Jobbat... találni. Fogadják a... zás, igaz szívvel... zzen, 1891. Már... debr. színház volt...

...rat. — Debreczet... er, melyet értesül... er azon intézke... gát a közöni felü... n ujonnan osztotta... I. kerületi szék... Váradot jelölte ki... kérvényt intézett... ábra is hagyja... lli, mint a honnan... illágy, Jász-Nagy... szájaira jobban... radról, az aradi... radról egyre megy... enből ügyelnek fel... leirott, hogy a... rezent az államati... hagyhatja meg... k. — Tény, hogy... zebb kiépített ut... zesen sik várme... mány gyógyszerész... zszaszt, Szv... t.

...a bibliai és keleti... pesti skót lelkész... hogy a fővárosban... bibliai képekbe... mutattai, legelő... a az tenni f. évi... akor a skót missió... szervezeti művekkel... zt ur a kollégium... zra átengedni. A... képek lesz egymás... ztek: Kairó, Jeru... „Absolon és Szent... el sírja, Názáret... apoly és a Veruz... z. Felkérjük az ér... senyt tartott teg... Péter a 39. gyák... k hármasára, a... s árva alap javára... zható. Közszóval... a Margit fűrdőben... zétahangversenyek... a nagyközönséget... z évben nagyobb... k előadása által... zek is utat nyit... z zenekarban létező... zje előismerésüket... zdmény felett. A... zhoven híres 5-ik... zicizással és len... z sikerültebb volt... zely gyönyörű dal... z is valódi élvezet... zörü hangszereleze... z A harmadik rész... z on motívumával... z hatalmas zárad... z tások által mu... zseny II. száma... zrdammerung”-jából... zlatott, de a több... zgo harmonikában... z és a rézhangszere... zma a hangolása;... zte a hatást. — A... z „Spányol táncok”... znyű grazióz apró... znyű társasító szám... z felvillanyozta a... z a számot ismételn... z első száma Dvorák... zedeti szlavmativ... zedeti érdekes szer... zol csak előismerő... z hatalmazuk Czapek... zurgalmát és tárad... z tárgyhalmaz miast

— A magán építkezések már megindul-
tak az időjárás szelidülésével. Ma megkezdtek
a nagytemptom mellett a Konty féle régi ház
lebotlását, melynek helyén Kohn Adolf bür-
kereskedő díszes egyemeletes házat épített
Szikszay Lajos építész vállalkozóval.

— A debreczeni kollégium vagyoni állapota.
A debreczeni ev. ref. főiskola, városunk ezen
legnagyobb büszkesége, anyagi ügyeivel fog-
lakozik a „Debr. Prot. Lap”. A czikkiről
annak tudata indította ezen fejtegetésekre,
hogy a kollégium főgymnasiumában a sürgős
szükség a rendes tanárok létszámának szaporítá-
sa, a tanteremk cziszari berendezése és
felszerelése; a jogakadémia, hogy élet- és
versenyképes legyen, jelenlegi állapotában
sokáig fönn nem tartható; a főiskolai tanárok
javadalmazását is föl kell emelni, legalább az
állami tiszteletkénél lévő minimumra. Mind-
ezeknél fogva szükségesnek tartja czikkirő a
meglévő tőkék és jövedelmek szaporítása és
újabb jövedelmi források nyitását. A főiskola
vagyoni helyzetéről összeállított kimutatások-
ból közöljük a következőket: 1879-ben a
tőkék összege és jövedelmező ingatlanok
értéke 1,072,418-87 frt és 600 drb arany volt.
1887-ben pedig 1,339,272-92 frt, vagyis nyolc-
százötvenöt év alatt a kollégium vagyoni ereje
263,554-05 frttal növekedett. Még örövendete-
ebb az emelkedés az évi járadékoknál, a melyek
1883-ban 6124 frtra mentek s 5%-os kama-
tozás mellett 122,487 frt tőkének feleltek meg
1887-ben pedig 19817 frtra emelkedtek, amely
396,357 frt tőkét képvisel. E czimen tehát a
négy év alatti gyarapodás 273,870 frt. Nem
valami vigasztaló azonban a vagyoni gyara-
podásban az, hogy a közszükségleti alapok,
a melyek legjobban megterhelve vannak és a
melyeknek erejétől függ a kollégium virág-
zása, gyengén gyarapodnak. Négy év alatt
49,442 frt volt a növekedése, holott az ösz-
tündij alapok is ugyanannyival, a nyugdíj-
intézeti alapok 40,000-vel, a tartalék és kiege-
szítést igénylő alapok 30,000 frttal szaporodtak.
Kívánatos, hogy a főiskola iránti áldozatkész-
ség főként a köz-zük-életi alapok növelése
felé forduljon. 1887-ben az egyes alapok állása
volt: I. közszükségleti alapok 585,900, II.
kórházi a. 18047, III. könyvtári a. 9278, IV.
nyugdíjintézeti a. 139,821, V. ösztöndíj alap
369,464, VI. szépművészeti alap 12352, VII.
táptintézeti alap 75668, VIII. tartalék és
kiegészítést igénylő alap 128,738 forint. — A
kollégium költségében 1885/6. évre előirá-
nyoztatott szükséglet czimén 118,971 forint,
f. d. ez czimén 126,766 frt, a többlet 7,795 frt,
1890/91 évre pedig szükséglet czimén 128,009
frt, fedezet czimén 148,569 frt, a többlet
20,559 forint. Az ösztöndíj alapok nincsenek
beszámítva. Csapán a köz-zükségleti alapoknál
a szükséglet erre az évre 80,656 frt, a fedezet
80,843 frt, a többlet csak 187 frt. Végül a főiskola
anyagi ügyeinek kor-zserű fejlesztése végett
azt a figyelemre méltó eszmét veti föl,
hogy a kollégium tőkéből egy kollégiumi
takarékpénztár létesítessék, — mely esetben
egyrészt a meglévő erőforrások felhasználása
sokkal eredményesebbé válnék, másrészt
pedig a vagyonkezelésnél nem merülnének föl
az egyházkerületi jegyzőkönnyvekből látható
amaz állandó jellegű nehézségek, melyek miatt
a számadások végleges megvizsgálása csak
2-3 évi késéssel lehetséges a haladó időt.
— Indítványta támogatására fölemlíti ozikíró
az erdélyi r. kath. status mozgalmát egy
földhitelintézet létesítése érdekében.

Színház.
Valentin Lajos.
— Holnap bucsujutalomjátéka alkalmából. —
Valentin Lajos megszűnt a debreczeni
színház igazgatója lenni. Ennek a derék em-
bernek sokkal több érdeme van városi szín-
szetünk történetében, hogy sem néhány bucsu-
szózt meg ne érdemelje. Hiszen sokszor
fogjuk meg emlegetni az ő áldozatkészését,
s igazán szorgalmas törekvéseit, mindig a
legjobbát nyujthatni.

1886 óta állt színházunk élén. Neki
eszeágában sem volt, hogy valaha a biztos
tönréjtás szép pályáját a színigazgatói
válassza. Derék, jóra való szép hangu tenorista
volt, a kit szívesen hallgattak a közönség
nemesak itthon Magyarországon, de a külföldi
német színpadokon is, hol sok dícsőséget
aratott. Szívesen hallgatták a m. kir. operá-
nál is, hol helyét jól betöltötte. Egyszerűen,
becsületesen, hivalkodás nélkül éltek boldo-
gan, nyugodtan, megelégedetten az ő párat-
lanul áldott lelkü feleségével.

Isten tudja meddig élhettek volna még
egy ketteskén, ha gonosz sorsa Valentint
Nagy Vinczéhez nem vezérli.

A Nagy Vincze szomorú debreczeni tör-
ténétét ösmernék. Három hónapi vajadás után
megbukott, s bizonytalan helyzetbe juttatta
tagjait. A tagokból ötös konzortium alakult,
melynek élére az egyhangu bizalom Valentint
emelte. Valentint mint Nagy Vincze volt tit-
kára kitüntően ösmerte nemesak a művészeti
ügyeket, de az adminisztratívó ezernyi gond-
jaiban is biztosan tudott eligazodni. Becsületes
könyvezetése, collegái iránti szeretete, egye-
nes igazságos jó szóra hajló lelke, — igaz
szárfarkúsa, határtalan bizalmat juttatott neki
előismerésül s így történt, hogy már néhány hó-
nap után ő állott a színház élén egyedül.
A város nemeslelkű anyagi segélye tette lehetővé,
hogy igazgatói pályáját kevesebb gondokkal
kezdhesse meg, mint a mennyivel egyáltalán a
színigazgatás jár.

Es ő buzgólkodott, munkálkodott, s egyet-

len törekvése csak az volt, hogy a közönséget
kielégítse. Öt évi igazgatása alatt, meg-
fordultak társaságában a vidék legjobb, leg-
nevesebb tagjai. Volt olyan esztendő, melyben
határozottan az ő társulata volt a legjobb
minden más társulaténál. Ő megbízott minden
új darabot, előadatta minden más vidéki
színházat megelőzőve, s kiállított mindent
fényesen, pizáru!

Es a debr. színház még sem termett
számára gyümölcsöt. Eyről évre jobban bele-
uszott az adósságok tengerébe. A nyári defi-
citez évenként oly terhekkel nehezítették
meg működését, melyet a téli kereset még
akkor sem tudott volna helyrehozni, ha job-
ban ment volna, mint a hogy tényleg ment.
De tudjuk midnyáján, s ezt sajnosan kell
constatálnunk, hogy városunkban bizonyos
időszakokban a bérlőkön kívül alig jár annyi
közönség naponként színházba, mely a szigorú
napiköltséget behozza; csak tegnapielőtt is tel-
jesen üres ház előtt került színre a Gárdisták
új operette, nem hozva be a beszerzési költ-
séget sem. Intelligentiánk vagy megfogya-
kozott, vagy kedvét vesztette a színházba
járásról, a czivis osztálynak pedig sohase is
volt, talán nem is lesz kedve a színházba
járásához.

Ily körülmények között a szomorú vi-
szonyok egyre szomorubb állapotokat terem-
tettek, s ha a nemes város koronként elő nem
áll egy-egy kis segítséggel, akkor bizony Va-
lentin már régen beadta volna a kulcsot.

Könyvű let volna neki, s milyen derék
ember volna ő ma is, ha ő is kapott volna
5000 frt évi szubventiót, a mi öt év alatt
25000 frtot tett volna ki, s az ő idejében
szervezték volna a kir. táblákat.

Csak a koronkénti segítséggel, s a min-
den esztendőben megújult reménykedéssel
tudta őt évig kihuzni. Isteni csoda, hogy még
idág is tudta, hiszen a könyvei, s egy városi
kiküldött által naponként ellenőrzött napi
pénztári iver igazolták, hogy éppen abban a
téli szezomban ment legrosszabban, a mikor
együtt voltak azok a tagok, kiket a közön-
ség vissza kíván, s a kiknek itt nem létele,
volt állítólag az idei közöny oka. Az elmúlt
télen együtt voltak itt Somlóné, Kopácsy
Juliska, Arday Ida, Megyasay Evelin, Somló,
Rónaszéki, Rónaszékiné, Haday, Molnár,
s mégis naponként üres volt a színház. Most a
közönség azt mondta, hogy azért üres, mert
azok a jó tagok már nincsenek itt.

Hát akárhogy van a tény az, hogy
Valentin Lajos öt évi igazgatása után arra
a sorsra jutott, a mire a többi debreczeni
színigazgatók: tönkre jutott.

Tönréjtott. Ez még nem volna a leg-
nagyobb baj. Szorgalmas, munkás, becsületes
ember újra kezd az életet, s egy próbál
vénségére gondolva jövőjét biztosítani. De a
mi derék ex-színigazgatóknak itt hagyja a ku-
lisszák között, az igazgatói bureauban egész-
ségét, melyet a sok szekatura, gond, bubánat,
töprekedés, hü hiábavaló tervezés tönkre-
tett, itt hagyja idegrendszerét, melyet algha
meggyógyít valaha az idő, s itthagja egykori
szép hangját, melynek ma már nincs, s nem
is lehet meg az a szép csengése, elpusztít-
hatlan ereje, mely neki kenyeret és dícsőséget
szerzett.

Annnyit kellett igazgatása alatt kiabálnia,
mégelödni, hogy énekhangja alighanem hosz-
szu pihenést fog követelni tőle, ha ugyan
annak segélyére akar a jövőben támaszkodni.

De nyugodt lélekkel távozzon. Jó nevet,
jó emléket hagy itt maga után. A város, ez
a legfőbb erkölcsi testület az utolsó perczben
sem szűnt meg őt támogatni, s a közönség-
ben sincs egyetlen ember, a ki részvétellel ne
látná távozását, s ne a legjobb kíván sággal
bocsátaná el őt. Mert Valentin derék, becsü-
letes munkás volt, a ki öt évi igazgatása
alatt is hasznára tudott lenni országos szem-
pontból a vidéki színészretnek, és helyi szem-
pontból a debreczeni színháznak. Azok a ta-
gok, kiknek ő volt az igazgatójuk, áldva
emlegetik jószágát.

Igaz lélekkel elmondhatjuk, hogy Valen-
tint az ő elnéző jószága, s a mostoha viszonyok
(kassza darab hiány) buktatták meg.

Kár érte; nagy kár. A magyar színészet
sokszor megfogja őt emlegetni.

Regény-csarnok.
Szent Cecilia.
(Olasz regény.)
Irta: Antonio Barrili.
(Vége.)
Minek mondanám el önnek, hogy Émánuel
gróf mily kétségbeesett fájdalommal fogadta
a szomorú esetet? Ezembe jut a görög
szobrász, ki fátyot vont a Agamemnon fe-
jére, mikor ama helyzetben akarta szobrát
elkészíteni, a mint leányának feláldozásánál
tanu gyanút szerepel.

A szerencsétlen nőt egyba fektették;
atyja melléje állt s szemével kérdezte a
gyorsan Villa Cerviába hívott kerületi or-
vost. S mikor megtudta, hogy hasztalan min-
den remény, a szegény atya mozdulatlanul,
szomorúan nézte, miut egy villámot ért
fatörzs.

Cecilia alig hogy magához tért védője
után kérdézködködött, kit a nagy vérvetés
következtében sápadtan, rogyadozva vezettek
elő. Calisto nem szólt, nem sirt, még csak
semeit sem mozgatta; úgy látszott hogy a
lefolyt katasztrófában kapott sebek elgyen-
gíték. De a mint a haldoklót megpillant-tta,

kit annyira szeretett, szeméi felosillámlottak
s letérdelt ágyánál.

— Ne sajnákozzál, a miatt a mi történt.
Az ég akarta így. Úgy jártak el, mint jó
atyja, ki fiaának boldogságát megakarja ala-
pítani. Szerettem ezt az embert, a nélkül
hogy mondtam volna; imé, ez az én vétkem
és most is szeretem; de most már nem vé-
tek, mert a halál révében vagyok.

Ezek voltak utolsó szavai. A Villa
Cervia szöke urnője kiszivedett, miután
atyja utójára, a Casselli először megcsókolta.
Calisto kétségbeesetten felkiáltott, mi-
kor Cecilia kiszivedett; azután nem szólt
többet, nem sirt, nem adta jelét fájdalomának.
A szerencsétlen megtévelyodott.

XXII.

Don Luigi a derék mi plébános elhall-
gatott, befejezte elbeszélését, mely többször
könyvet c-salt a már említett esendőr parancs-
nok pilláira.

— Csodálatos tehetséggel beszélt el, —
mondám, — azonban... bocáson meg...
egészen elisfelejt, hogy...
— Mit? talán azt akarja mondani, hogy
megfeledekem arról, hogy pap vagyok?
— Ezt épen nem mondom: de úgy lát-
szik, hogy ön is érezte az érzelmeiket, melye-
ket elmondott.

— Ej fiacskám! — mondá melegséggel
a plébános. — Mindnyáján értjük a magun-
két; most ismét pap vagyok, Meglehet, hogy
kevesebb orthodox nézeteket mondottan el;
másoknak talán szegyet ütne ez a fejébe, de ön
ki a szívnék bizonyos szabadságait ismeri; ezt
az emberi természetnek fogja betudni, mely-
ről Sallustius azt mondja hogy...
— Hagyjuk a manóban Sallustius, —
szakítam félbe, beszélje el inkább hogy mi
lett a szegény Calistóból?
— Calistóból? Hát nem mondtam már,
megtévelyodott. Emánuel gróf nemsokára ki-
költözött a kastélyból, s Turinba vonult vi-
gasznélküli életének hátralevő napjait tel-
tölteni.

A szegény örültet a carcerei intézetbe
viték. Sok ideig nyugodtan viselte magát s
leszámítva szokatlan halgatagságát, nem lát-
szott rajta a téboly.

De nem sokára vallásos rajongás előjelei
kezdtek rajta mutatkozni. Néha mindenkinek
elbeszélte hogy a szűz és mártír szent Cecili-
ának volt szeretője. A dolgok valódi állapota
mint könnyen elgondolhatja, nemsokára kivi-
ágosodott a kollégiumban.

Hogy mi történt volna, tudta, vagy
jobban mondva kitalálta az igazgató, ki egy
pár hónap óta látta, hogy Caselli kezében
mindig a „Szentek élete” fogor s mindig szent
Cecilia életét olvassa.

Ez volt a neve a Villa Cervia szeren-
csétlen urnőjének, s ezt a mellék nevet a
környék hálás népe adta neki. Elképzelheti,
hogy a szegény örült mennyire bele volt e
szent életének olvasásába merülve, míg csak
s szentet azzal össze nem zavarta, ki karjai
között halt meg.

De a mint látja, örülsége sokkal
egyenesebb irányt vett mint soké, ki azt
képzeli magáról, hogy Örök Atya, Szentlélek,
Napoleon vagy Nagy Károly. S isten tudja,
hogy mily fáradsalmas munka ment végbe az
elsőtétült léleken; hogy meddig kristályozod-
tak a fogalmak, míg arra a szeszélyes elbe-
szélésre jutott, melyet Genuában beszélt el
öröknek! Cardianából Valérián lett; a gróf
nőből a kereszténységnek egy vértanuja;
Brunoból váltakozva majd Almaeus, majd
Trebacius; az orgona pedig képzeldőségeknek
logikus vagy ha önnek úgy tetszik illogikus
kapcsa volt.

Caselli néhány évig Carcareban volt, s
úgy látszott, hogy kigyógyult. Esetről-esetre
elbeszélni kezdte történetét azután, hallgatag-
sága esett vissza. Egy reggel elakart tá-
vozni, s később tudtam meg hogy egy kin-
tonna féle hangszerelel egy rozszant harmoni-
ummal nyakába vette a világot. A többit
tudja.

— Szegény! — mondám egy könyvet
letérölve. Az emberek egyik legszerencsétle-
nbbike mert él, s a fájdalmat mint valami
szarnokot, mindig magával hordja. De isten
megszüntette fájdalmát mily joga van sze-
génynek a nyugalomra anyi keserves hany-
tattatás után.

(Vége.)

Elköltözés miatt, igen szép csaknem új
butorok nagyon olcsón eladó. Meg-
tekinthetők varga-utca 2258. sz. a.

Leszállított árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget
hogy a házban folyó építkezések folytán üzlet-
helyiségemből kénytelen vagyok egy időre
kiköltözni s ennek következtében az üzletem-
ben főlhalmozva levő árukat Mártus 1 től kezdve

beszerzési árak mellett
árusítom el.

Tisztelettel
Benyáts Emil.
Legújabb
női tavaszi
DIVATKELMÉK
teljes választékban
nagyobb bevásárlás folytán
különösen előnyös
olcsó árak mellett,
hozzá való díszekkel.
Kunz József és Társa
czégnél.
Kistemplom-bazár. (1)

Két szép
kényelmes lakás
az „Európa” czimű Kisvárad-utca 2120.
számu házban
5 szoba (minden hozzátartozóval együtt,
3 május 1-től fogva olcsón
KIADÓ.
Ertekezhetni ugyanott a házmesternél
vagy a tulajdonosnál Batthányi utca 2556.

Mindenféle
vizi betegség ellen
ugymint az ezekből eredő betegségekből:
sárgaság, lép és májdaganatok, légzés-
nehézségek stb. legjobb szer, a hírneves

Hydropsin
(orvosoktól ajánlva)
Grobstein See-gyógyszertára
Gmunden gyógyhely, felső
Ausztria.
Egy üveg ára gyógyszerhasználati utasi-
tással 1 frt. Csomagolással 1 frt 20 kr.

Hirdetés.
A tavaszi idényre
nagy mennyiségben vásárolt
női ruhaszövetek
hozzávaló legújabb díszek
már raktárunkra értek
s azokat ujonnan megújított üzlet-
helyiségünkben
igen jutányos áron
árusítjuk el.
Az idén igen nagy választékban tartunk
napernyőket
feltűnő olcsó árakhoz.
Szabó Lajos fiai.

BOSZNAV J. és TÁRSA

Debreczen, Czegléd-utca.

Ajánlják

a legnagyobb választékban
és
feltűnő olcsó árak mellett

TAVASZI IDÉNYRE

ujjonnan érkezett

legújabb női ruhaszöveteket
és mindenféle

DISZKET,

fekete divatelméket,
jó mosó

toille, batiszt és atlasz-szatenekeket.

Negy választékban kaphatók:

NAPERNYŐK,

futó szőnyegek, függönyök.

férfi gyapjukelmék,

női és férfi fehérműleket,

harisnyák, nyakkendők

és mindenféle

szabó-kellékek.

Leszállított áru

SZÖVETEK

egész idény alatt

árusíthatnak el.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.

ajánlja a legnagyobb választékkal

ujjonnan berendezett

üveg, porcelán, lámpa,

berndorf alpacca-, khina-ezüst

evőszerek és konyhaeszközök

nagy raktárát.

Üveg ivó és liquer-készletek,

porcellán evő, kávé-, tea, fekete kávé és mosó

készletek.

Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányú

asztali és függő lámpák

nap-, meteor és viálm-égőkkel

gyári árak

és pontos kiszolgálat

mellett.

Arjegyzekek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendelések a legnagyobb

figyelemmel teljesítettek.

1887.

1891.

Árverési hirdetés.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező nagyerdei Dobos pavillon, és Leveles szin, az ezekben gyakorolható italmérési, s étel eladási joggal együtt, a f. 1891. évi April 1-től az 1892. évi Deczember 31-ig terjedő időre tehát 1 és 1/4 évre.

Továbbá a Turás kert délkeleti sarkán a Hatvan utca felén fekvő 1 hold és 610 □ öl ugynevezett permete föld, és a H.-Nánási vasuti indóházon kívül, az országút és a Széchényi kert közt fekvő 1 hold és 600 □ öl föld terület f. 1891. April 1-től hat évre, tehát az 1897-ik évi April 1-ig terjedő időre a városház nagytanács termében folyó 1891. évi márczius hó 17-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen, — a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverezni óhajtok azzal értesítettek, hogy a feltételekben kitért kikialtás árak 10%-kát az árvereltető küldöttség kezéhez bánatpénzül készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1891. Márczius 2.

A városi tanács.

Isten legnagyobb ajándéka az egészség!

köhögés, rekedtség és elnyálkásodás szomorú következményeitől csak egy szerív meg bennünket teljes biztossággal: Egger dijjutalmazott

Mell-Pasztillái!

Számtalan bálairat tanuskodik erről és senki el ne mulassa id-jekorán ezek használatát. Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monerechia valamennyi gyógyszerárában, valamint az

EGGER A. FIA.
gyógyszerkülönlegességi gyárában
Bécs-Nussdorf.



!Ujdonság!

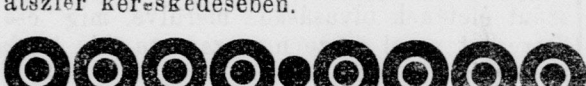
a pársi és londoni hölgyek körében divatos illatszer!

Mindkét illatszer, mint különös ujdonságot ajánlom az Essence concentrée Damara-t, elyennél az podsur rendkívül kedves bouquer-t képez és az Essence concentrée Coelogná-orchide-ből nyerve, általant preparálva hathatós kellemes illattal.

Damara és **Essence of Coelognina**
Retraits harangvirágia, Heliotrope blanc-ja, Maréchal N-el ró zsa-ja.
POPP Aranylioma, Peau d'Espagne-ja
EJ!!
POPP Lilas blancoja (Weisser Elleder.)

Gyártmányaim vásárlásánál mindig tessék figyelni a czégre: **POPP J. G.**

os. és k. osztr. és görög k. udv. szállító Bécsben, L. Bognergasse 2. Páris és New-York Gyár és raktár: Bécsben L. Bognergasse 2, valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár) Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits, István, Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó Szilágyi P. M., Tamásy Béla, Füleky P. urak gyógyszerárában, ugyszinte Szent-Királyi Tivadar, Csanak J. és Schwarz B. urak üzletiben és Magyarországon minden gyógyszerárában, gyógyszerüzletében és illatszler kereskedésében.



Hirdetmény.

Néhai Nánássy Ferencz hagyatékához tartozó ökrök, szekerek, ökr-talyigák és más gazdasági eszközök a baromvá-sártéren folyó év márczius hó 10-ik napján azaz kedden 8 órakor megkezdendő árve-

résen el fognak adni. A Szt-Anna-utczai 2540 számú hagyatéki háznál pedig ablakok, ajtók, lószerszámok, apró gazdasági eszközök, egy éremmel kitüntetett kocsi, egy futó szekér folyó évi márczius hó 11-ikén azaz szerdán délelőtt 9 órakor megkezdődő árverés utján szintén el fognak adni.

A tavaszi idényre.

V. n. szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani ujonnan és dusan a mai kor követelményeinek megfelelően berendezett

bádogos üzletemet.

Nálam készen és külön megrendelésre folyton kaphatók házi és konyhaeszközök, fűrdőkádak, kerti locsolók, ugyszintén mindenféle bádogos cikkek, felvállalok mindenféle

épület munkálatot.

n. m. házak fedelvezését, csatornázásokat, asphaltilozódshoz lefolyókat, veres rézesövezéseket a legjutányosabb árak és a legpontosabb elkészítés mellett. — Felvállalok mindenféle

ércnyomást.

Megrendelések és javítások úgy helyben mint vidéken a legpontosabban eszközöltetnek.

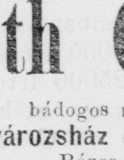
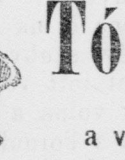
A n. é. közönség becses pártfogásába magamat ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

Tóth Gyula

bádogos mester

a városház épületében,

Rózsa-ter.



A legkedvezőbb alkalom divatos és szolid 13 próbás ezüst 6—12 és 24 személyes étesszközök beszerzésére!!

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy — míg felhalmozódott készletünk ki nem fogy — e használt, ócska vagy régi 13 próbás ezüstneműeket,

dekájánál csekély 15 krajczárnyi munka és fémjelzési díj ráfizetésével,

a legdivatosabb új ugyancsak 13 próbás, fémjelzett étesszközökkel fölcserélünk, mi által bárki is régi ezüstneműit pár forintért felújithatja vagy kiegészitheti.

Az ezüst műtermünkben legszebb kivitellel megvésetik. Gyors és pontos kiszolgálótról, valamint az árak kitűnő minőségéről kezeskedik

LÖFKOVITS ARTHUR és TÁRSA

órák, ékezerész és vénsőki műterme, DEBRECZENBEN, főpiacz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

Ajánl

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

Gazdasszonyoknak

konyha felszereléseket.

IPAROSOKNAK

minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb aczél szerszámokat, utóbbikért minden darab jóállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készítményekben.

Legjutányosabb árak.

